

**A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság**

Gfv.VII.30.359/2012/6.szám

A Kúria a Torda Csabáné dr. ügyvéd által képviselt I.r., II.r. és III.r. felperesnek a dr. Gócza és Társai Ügyvédi Iroda és Szabadalmi Iroda és dr. Horváth Gizella ügyvéd által képviselt dr. Németh Imre ügyvéd által képviselt I.r., II.r., III.r., IV.r., V.r., VI.r., VII.r., VIII.r., IX.r., X.r., XI.r., XII.r., XIII.r., XIV.r., XV.r., XVI.r., XVII.r., dr. Vesztergom Imre ügyvéd által képviselt XVIII.r., dr. Németh Imre ügyvéd által képviselt XIX.r., XX.r. alperesi beavatkozó által támogatott, alperes ellen szövetkezeti közgyűlési határozat bírósági felülvizsgálata iránt a Győri Törvényszéken G.20.864/2011. számon indult és a Győri Ítéltábla 2012. április 25-én kelt Gf.IV.20.094/2012/4. számú ítéletével jogerősen befejezett perében az I.r. felperes által előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

í t é l e t e t:

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi az I.r. felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 25.400 (huszonötezer-négyszáz) Ft felülvizsgálati eljárási költséget.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

i n d o k o l á s

Az alperes szövetkezeti formában működő pénzügyi intézet, amelynek tagjai a felperesek.

A tagság 14,7 %-át képviselő tagok 2011. július 18-án rendkívüli közgyűlés összehívását kezdeményezték, megjelölve az alábbi négy napirendi pontot:

- 1) Vezető tisztségviselők visszahívása (igazgatóság, fb.).*
- 2) Új vezető tisztségviselők megválasztása (igazgatóság, fb.).*
- 3) Döntés a szövetkezet pénzügyi vállalkozássá alakulásának lehetőségéről, bankba olvadásáról, illetve annak elutasításáról.*
- 4) Döntés a szövetkezet más szövetkezetbe való belépésének,*

illetve más szövetkezettel egyesülésének lehetőségéről, az igazgatóság felhatalmazása a más szövetkezetekkel történő fúzióval kapcsolatos tárgyalások megkezdésére.

Az alperesi igazgatóság, amelynek az I.r. felperes az elnöke, a II.r. felperes a tagja volt, 2011.október 3-ára rendkívüli közgyűlést hívott össze. A meghívó a következő napirendi pontokat tartalmazta:

- 1) Az igazgatóság beszámolója a takarékszövetkezet 2011. I. félévi működéséről, eredményeiről.
- 2) Tájékoztató a tőkeegyesítés elutasításáról (K B Zrt.), további tárgyalások kezdeményezésének lehetősége a takarékszövetkezetekkel.
- 3) A rendkívüli közgyűlés összehívását kezdeményező tagok javasolta napirendi pontok megtárgyalása.
- 4) ály módosítása.
- 5) Egyebek.

Az alperes valamennyi tagja mind a rendkívüli közgyűlés összehívását kezdeményező indítványt, mind az összehívott rendkívüli közgyűlés meghívóját megkapta. A 205 szövetkezeti tagból 188 tag személyesen, vagy képviselője útján a közgyűlés időpontjában megjelent. Azon a felperesek is részt vettek.

A jelenlévők tíz határozatot hoztak.

A 16/2011.(X.03.) számú (továbbiakban: 16. számú) közgyűlési határozat, az igazgatóság, illetve a felügyelő bizottság tagjainak visszahívásáról rendelkezett.

A 18/2011.(X.03.) számú (a továbbiakban: 18. számú) határozat szerint a közgyűlés többségi szavazattal megválasztott név szerint megjelölt 5 igazgatósági tagot és 4 felügyelő bizottsági tagot.

A 19/2011.(X.03.) számú (továbbiakban: 19. sorszámú) közgyűlési határozat a XVIII.r. beavatkozót az igazgatóság elnökének, B Pnét a felügyelő bizottság elnökének és D M J-t belső igazgatósági tagnak választotta meg.

A tagok egyhangúlag elfogadták továbbá a 20/2011.(X.03.) számú (továbbiakban 20. sorszámú) közgyűlési határozatot, amely szerint a tisztségviselők megválasztásán túl, a további napirendi pontok tárgyalását mellőzik.

A felperesek a 2011. október 27-én benyújtott keresetükben a 2011. október 3-i közgyűlés 16., 18., 19. és 20. sorszámú határozatainak a hatályon kívül helyezését, illetve végrehajtásának felfüggesztését kérték.

A 16. sorszámú határozat tekintetében azt sérelmezték, hogy a határozat az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjai visszahívását megalapozó okokat, indokokat nem tartalmazza, és ez

ellentétes a rendeltetésszerű joggyakorlás elvével. A meghívóban meghirdetett napirendi pontok sorrendjének megváltoztatása miatt a visszahívott vezető tisztségviselőknek nem volt módjuk a tevékenységükről készített beszámolót megtartani, így a határozathozatal előtt érdemi vita nem alakulhatott ki. Érveltek azzal is, hogy a gazdasági társaságokról szóló 2006. évi IV. törvény (továbbiakban: Gt.) 24.§ /2/ bekezdésében foglaltakkal ellentétben a szövetkezet vezető tisztségviselőinek visszahívásáról szóló jogszabályi rendelkezések nem utalnak arra, hogy a vezető tisztségviselők indokolás nélkül visszahívhatók. Hivatkoztak arra is, hogy a jelenlévők nem kaptak tájékoztatást arról sem, miszerint az újonnan megválasztott tisztségviselők megbízatása öt évre és nemcsak a visszahívott vezető tisztségviselők még visszahívás hiányában hátralévő mandátumának időtartamára szól. Sérelmezték a közgyűlés lefolytatásának módját, a levezető elnök félreérthető, illetve célzatos nyilatkozatát.

A 18. sorszámú közgyűlési határozatot a felperesek azért támadták, mert álláspontjuk szerint a titkos szavazás lefolytatása végett alkalmazott szavazó lapokra jogsértő jelölés eredményeként kerültek fel a jelöltek. Előadták azt is, hogy a szavazó lapokat az arra jogosultak személyének ellenőrzése nélkül osztották ki. Így kétséges, hogy minden jelenlévő csak egyszer gyakorolta a szavazati jogát. A jelölés tekintetében utaltak arra, hogy a közgyűlést levezető elnöke a megválasztott négy tagú szavazatszámláló bizottság hatáskörét önkényesen és jogellenesen elvonta, pontos számadatok nélkül „látható többség” megjelölése mellett kerültek a jelöltek a jelöltlistára. Három jelölt – köztük az I.r. felperes – tekintetében hivatkoztak arra, hogy a jelenlévők jelölésre adott többségi szavazata nélkül kerültek a jelölt listára. A felperesek véleménye az volt, hogy a jogellenes jelölés következtében a titkos szavazás is jogellenes.

A 19-es sorszámú határozatra nézve előadták, hogy az alperes alapszabályának II. 2. pontja értelmében az igazgatóság elnökét az igazgatóság tagjai közül egyszerű többséggel, titkos szavazással öt évre választhatja meg a közgyűlés. Az igazgatóság elnökének, illetve a felügyelő bizottság elnökének megválasztásával egyidejűleg igazgatósági tag választásra ezért nem kerülhet sor. Az igazgatóság és a felügyelő bizottság elnökének megválasztása tekintetében hivatkoztak még a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (a továbbiakban: Hpt.) 44. §-ának megsértésére is, miszerint a vezető állású személyek megválasztásának feltétele a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének előzetes hozzájárulása.

Végül, - nyilvánvalóan, elírás folytán - ismételten a 19-es sorszámú határozatot megjelölve, előadták azt is, hogy az idő előrehaladtára tekintettel a további napirendi pontok tárgyalásának

mellőzéséről rendelkező határozat a szövetkezetekről szóló 2006. évi X. törvény (a továbbiakban: Szt.) 24. § /4/ bekezdését sérti. A közgyűlési meghívó ugyanis nem tartalmazta, hogy a napirendre vett valamely kérdésben a közgyűlés későbbi időpontban folytatható.

Az elsőfokú bíróság 2011. november 15-én kelt 4. sorszámú hiánypótlásra kötelező végzésére, - amely a felpereseket felhívta annak pontosítására, hogy a 20. sorszámú közgyűlési határozat hatályon kívül helyezését megalapozó milyen indokokat kívánnak előadni, illetve amely kötelezte őket a perbeli közgyűlés időpontjában hatályos alperesi alapszabály, jegyzőkönyv másolat, jelenléti ív, a képviseleti meghatalmazások, a közgyűlési meghívó, a hirdetmény benyújtására, - a felperesek 2011. december 2-án keresetpontosításnak és kiegészítésnek nevezett beadványt terjesztettek elő. Ebben valamennyi, a perbeli közgyűlésen hozott határozat hatályon kívül helyezését kérték. A beadványban többek között a közgyűlés összehívásának szabálytalanságára hivatkoztak. Ezen belül a meghívó tartalmát is kifogásolták. Sérelmezték a közgyűlés lefolytatásának módját, a napirendi pontok felcserélését.

Az elsőfokú bíróság elnöke által elrendelt soron kívüli eljárás során az elsőfokú bíróság két tárgyalást tartott, az elsőt 2012. január 9-én, a másodikat január 13-án. Az első tárgyaláson többek között külön végzéssel az alperes tagjai közül az ezt kérőknek a beavatkozását engedélyezte. A második tárgyaláson egyebek mellett az I.r. felperesnek a beavatkozók kizárása iránti kérelmét elutasította.

Az alperes nevében M J-né igazgatósági tag és S L Cs-né kirendeltség vezető együttes aláírásával meghatalmazott dr. H G ügyvéd, valamint az alperes pernyertessége érdekében beavatkozott beavatkozók a kereset elutasítását kérték. A D-né M J igazgatósági tag és a K B gazdasági vezető által meghatalmazott dr. G B ügyvéd ugyancsak az alperes nevében eljárva a keresetben foglaltaknak megfelelő döntést kért.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a 19. sorszámú közgyűlési határozatnak az igazgatóság és a felügyelő bizottság elnökének megválasztásáról szóló részét, valamint a 20. sorszámú közgyűlési határozatot hatályon kívül helyezte. Ezt meghaladóan a felperesek keresetét elutasította.

Az Szt. 18. § /2/ bekezdésére és az annak alkalmazása során kialakult bírói joggyakorlatra figyelemmel kifejtette, az igényérvényesítésre előírt jogvesztő anyagi jogi határidő előírásának célja, hogy egy határozat érvényességét kizárólag a határidő leteltéig hivatkozott okokból lehessen vitatni. Ezt követően a határozat érvényessége nem vonható kétségbe. A jogvesztő

határidő letelte után előterjesztett kereset, illetve érvek vizsgálatára nincs jogi lehetőség. Utalt a Legfelsőbb Bíróság, illetve a Győri Ítéltábla és a Fővárosi Ítéltábla ezzel megegyező jogi álláspontot tartalmazó határozataira.

Az elsőfokú bíróság minderre tekintettel kizárólag a 2011. október 27-én benyújtott kereseti kérelemmel támadott közgyűlési határozatokat, s az abban felhozott indokokat vizsgálta.

Rámutatott arra, a felperesek érvelésére tekintettel kizárólag jogkérdésben kellett dönten. Szükségtelennek tartotta ezért további bizonyítás lefolytatását, a felperesek által indítványozott, a közgyűlésről készült hangfelvétel bizonyítékként való felhasználását.

Utalt arra, hogy az alperes képviselőjére mind dr. G B ügyvéd, mind dr. H G ügyvéd az alperes nevében, cégjegyzékbe bejegyzett cégjegyzésre jogosult személyektől kapta az ügyvédi meghatalmazást. Rögzítette, a cégnyilvánosságról, a bírósági cégeljárásról és a végelszámolásról szóló 2006. évi V. törvény (a továbbiakban: Ctv.) 8. § /4/ bekezdése értelmében a meghatalmazást aláíró személyek alperes szervezetén belül irányadó cégjegyzésre jogosultságának korlátozására nem lehetett figyelemmel. A két jogi képviselő perbeli ellentétes nyilatkozatait, illetve cselekményeit úgy bírálta el, mintha magának az alperesnek a nyilatkozatai lennének eltérőek. Hangsúlyozta azt is, dr. H G ügyvéd által kifejezésre juttatott alperesi nyilatkozatokhoz, perbeli cselekményekhez kapcsolódó jogi érdek fennállására tekintettel engedélyezte a beavatkozók részére a csatlakozást.

A 16. sorszámú közgyűlési határozat tekintetében az elsőfokú bíróság az Szt. 25. § /1/ és /3/ bekezdésére utalással kifejtette, hogy a vezető tisztségviselők és a felügyelő bizottsági tagok megválasztására, valamint visszahívására vonatkozó határozatokat a jelenlévő tagok egyszerű szótöbbséggel, titkos szavazattal hozzák. Sem jogszabály, sem az alperes alapszabálya nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint e határozatok meghozatalának további eljárási szabályai lennének, illetve hogy a visszahívás okait, indokait a tisztségviselők visszahívásáról szóló határozatnak tartalmaznia kellene. Az elsőfokú bíróság, a titkos szavazásnak a közgyűlési jegyzőkönyvben rögzített eredményére tekintettel, a felperesek által felhozott indokokkal a 16. sorszámú közgyűlési határozat jogellenességét megállapítani nem tudta.

Az új igazgatósági és felügyelő bizottsági tagok megválasztásáról szóló 18. sorszámú közgyűlési határozat körében, utalva a 16. sorszámú közgyűlési határozattal kapcsolatosan kifejtettekre is, rögzítette: a jelölő bizottság eljárását sem jogszabály, sem az alperes alapszabálya nem szabályozza. A közgyűlési jegyzőkönyvből megállapítható, hogy minden olyan jelölt felkerült a szavazólapra, akire javaslat érkezett és vállalta a jelöltséget. A jelölt-állítás

tekintetében ezért sem jogszabályi, sem alapszabályi rendelkezések megsértése nem volt megállapítható. Olyan külön közgyűlési határozat pedig a jelölések során nem született, amelyet a felperesek a 30 napos jogvesztő anyagi jogi határidő alatt megtámadtak volna.

Mindezzel szemben az igazgatóság elnökének, a felügyelő bizottság elnökének és a már megválasztott igazgatósági tagokon kívül, további egy igazgatósági tagnak a megválasztásáról szóló 19. sorszámú közgyűlési határozatot az elsőfokú bíróság részben jogellenesnek találta. Az alapszabály II/2. pontja ugyanis kimondja, hogy az igazgatóság tagjai közül kell az igazgatóság elnökét egyszerű többséggel, titkos szavazással, öt évre megválasztani. Véleménye az volt, hogy az igazgatóság elnökének megválasztására csak a 19. sorszámú közgyűlési határozatban megjelölt igazgatósági tag megválasztását követően kerülhetett volna sor.

Az igazgatóság és a felügyelő bizottság elnökének megválasztására vonatkozó rendelkezést, egyébként a Hpt. 44. § /1/ bekezdésébe ütközőnek találta. Utalt arra, hogy a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének előzetes engedélye hiányában az említett tisztségviselők megválasztására nem kerülhetett volna sor. Nem tartotta ugyanakkor jogszabálysértőnek, hogy ugyanazon igazgatósági tag jelölt tekintetében ismételt szavazásra került sor.

Az elsőfokú bíróság a 20. sorszámú határozatot az Szt. 24. § /4/ bekezdésével ellentétesnek ítélte, utalva arra, hogy a közgyűlési meghívóban szereplő valamelyik napirendi pont megtárgyalásának mellőzésére csak abban az esetben kerülhetett volna sor, ha ennek lehetőségét a közgyűlési meghívó tartalmazta volna.

Az elsőfokú bíróság ítéletével szemben az I.r. felperes, illetve az alperes nevében dr. G B ügyvéd terjesztett elő fellebbezést.

E fellebbezések folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit helybenhagyta. Úgy ítélte, hogy az elsőfokú bíróság a jogvita eldöntéséhez szükséges bizonyítást lefolytatta. A perben beszerzett bizonyítékok okszerű és logikai ellentmondástól mentes mérlegelésével helyes tényállást állapított meg, az eljárás lényeges szabályainak megsértése nélkül hozta meg döntését. A fellebbezésben foglaltakra tekintettel szükségesnek tartotta azonban néhány, a jogvita eldöntésére nézve fontos körülmény kiemelését, illetve az elsőfokú bíróság indokainak kiegészítését.

Rámutatott, az elsőfokú eljárás soron kívüli lefolytatása elrendelésre került. Az elsőfokú bíróság ezért ennek megfelelően, a 2011. december 20-án kelt végzésével, 2012. január 9-ére tűzte ki

az első tárgyalást. A Pp. 125. § /2/ bekezdésében előírt tárgyalási időköz nem a két egymást követő tárgyalás közötti időtartamra, hanem a keresetlevélnek az alperes részére való kézbesítése és a tárgyalás napja közötti időre nézve tartalmaz követelményeket. A szabályozás rendeltetése, annak biztosítása, hogy az alperesnek a tárgyalásig elegendő felkészülési ideje legyen. A törvényben meghatározott tárgyalási időköz hiánya esetén a tárgyalás megtartásának azonban nincs akadálya, ha az alperes a tárgyaláson megjelent és a tárgyalás elhalasztását nem kérte. A másodfokú bíróság megállapította, hogy a tárgyalási időközzel kapcsolatosan az alperes kifogást nem tett, a tárgyalás elhalasztását nem kérte. Az I.r. felperes ezért erre a körülményre, mint az érdemi határozat jogszabálysértő jellegének alátámasztására szolgáló indokra alappal nem hivatkozhat.

A másodfokú bíróság kifejtette, az I.r. felperes alaptalanul kifogásolta azt, hogy a 2012. január 13-ára kitűzött elhalasztott tárgyalás előtt az 57-60. sorszámú iratokat a bíróság nem kézbesítette jogi képviselője részére. Ezek az alperesi előkészítő iratok ugyanis a tárgyalást megelőző napon érkeztek a bírósághoz, így azok postai úton történő kézbesítésére nem volt korábban mód. Az elsőfokú bíróság az említett iratokat azonban a tárgyaláson az I.r. felperesnek átadta, azok tartalmát ismertetette. A Pp. 151. § /1/ bekezdésében foglaltakra tekintettel, - miszerint a tárgyaláson előterjesztett kérelemre a bíróság a tárgyalást csak akkor halaszthatja el, ha a keresetet az alperessel nem, vagy nem idejében közölték, vagy ha a felperes a keresetét a tárgyaláson megváltoztatta, vagy valamely más kérelmét lényegesen módosította és ezzel összefüggésben az ellenkérelem előterjesztésére az alperesnek megfelelő időt kell biztosítani - az elsőfokú bíróságnak a perbeli második tárgyalás elhalasztására nem volt eljárásjogi lehetősége. Utalt arra is az ítélet tábla, hogy a Pp. 97. §-a értelmében, ha a félnek a per vitelére meghatalmazottja van, az iratokat a fél helyett a meghatalmazottnak kell kézbesíteni. A másodfokú bíróság észlelte, hogy a 2012. január 13-i tárgyaláson a II.r. felperes nem jelent meg, így részére az 57-60. sorszámú iratok kézbesítésre nem kerültek, azok tartalmát a tárgyaláson való ismertetés útján sem ismerte meg. Az ítélet tábla szerint azonban e körülmény sem teremtette meg - a Pp. 136/B. § /1/ és /2/ bekezdésében írtakra figyelemmel - a tárgyalás szükségképpen elhalasztásának feltételeit. Megállapította azt is, hogy a II.r. felperes az iratok kézbesítésének hiányát később sem kifogásolta, az ítélettel szemben fellebbezést nem nyújtott be. A másodfokú bíróság jogi álláspontja szerint ezért az I.r. felperes alappal e körben sem hivatkozhatott az elsőfokú eljárás lényeges szabályainak megsértésére.

Az ítélet tábla alaptalannak találta az I.r. felperesnek a beavatkozás engedélyezését, illetve a beavatkozók kizárására

irányuló kérelmének elutasítását támadó érvelését is. Rámutatott, a beavatkozóknak, mint a szövetkezet tagjainak a per eldöntéséhez fűződő közvetlen jogi érdekét az Szt. 18. § /3/ bekezdése, már önmagában megteremtette. Aszerint ugyanis a szövetkezeti határozat felülvizsgálata során hozott bírósági határozat hatálya azokra a tagokra is kiterjed, akik a bírósági eljárásban nem vettek részt. A beavatkozás megengedésének a Pp. 54. § /1/ bekezdésében foglalt feltételei fennállását ezért bizonyítottanak látta.

Az ítélőtábla osztotta az elsőfokú bíróságnak az alperes perbeli képviseletével kapcsolatos jogi álláspontját is. Hangsúlyozta, a Ctv. 8. § /4/ bekezdése értelmében a cégjegyzési jog korlátozása harmadik személyekkel szemben hatálytalan. Akinek a szervezeti képviseleti joga a cégjegyzékbe bejegyzésre került, a szervezeten kívülinek minősülő harmadik személyekkel szemben az alperes nevében korlátozás nélkül jogosult eljárni. A bíróság előtti eljárás során alkalmatlannak tartotta ezért az I.r. felperesnek az alperes belső szabályzatára történő hivatkozását. A kifejtettekre tekintettel, az alperes képviseletére mind a két jogi képviselőnek adott meghatalmazást törvényesnek és hatályosnak minősítette, utalva arra, hogy mindkét jogi képviselő meghatalmazása cégjegyzési jogosultsággal rendelkező személyektől származik. A másodfokú bíróság kitért arra is, hogy az elsőfokú bíróság a 6/I. számú végzésével az eredetileg előterjesztett keresettel támadott határozatok végrehajtását felfüggesztette. Ennek következtében a visszahívott korábbi igazgatóság tagjai a per jogerős befejeződéséig jogosultak voltak az alperes működőképességének biztosítása érdekében a képviseleti jog gyakorlására. A cégjegyzékbe képviselőként bejegyzett - a perben támadott határozatokkal egyébként visszahívott - személyek részéről a jogi képviselőknak adott meghatalmazás joghatályos. Az I.r. felperesnek az a hivatkozása, miszerint az egyik meghatalmazást aláíró igazgatósági tag munkaviszonya időközben megszűnt, az eljárás során nem volt értékelhető. Az említett igazgatósági tag által kezdeményezett munkaügyi perben hozott ítélet ugyanis a jelen perbeli másodfokú határozat meghozatalakor még nem emelkedett jogerőre. A munkaviszony megszűnésének alapjául szolgáló igazgatósági határozat végrehajtását pedig a bíróság felfüggesztette a másodfokú eljárás során becsatolt, a Győri Törvényszék által hozott G.20.043/2012/2/II. számú végzése szerint. Az ítélőtábla helyesnek tartotta, hogy az elsőfokú bíróság az alperes nevében eljáró jogi képviselők egymástól eltérő nyilatkozatait, illetve cselekményeit a Pp. 66. § /2/ bekezdésének megfelelően akként értékelte, mintha magának a félnek a nyilatkozatai, vagy cselekményei lennének eltérőek.

Az ítélőtábla egyetértett abban is az elsőfokú bírósággal, hogy a keresetváltoztatásnak a Pp. 146. § /1/ bekezdésében írt szabályai csak az Szt. 18. § /2/ bekezdésében előírt korlátozásokkal

alkalmazhatók. A kereset benyújtására meghatározott jogvesztő határidőn túl újabb jogszabálysértésekre hivatkozással a felperesek az általuk megjelölt közgyűlési határozatok hatályon kívül helyezését nem kérhették. A 2011. december 2-án érkezett, az eredeti kereseti kérelemben nem támadott határozatok, illetve meg nem jelölt jogszabálysértések elbírálására a jelen eljárás során nem volt mód. Súlytalannak tartotta a másodfokú bíróság az I.r. felperesnek a kereset-változtatásra vonatkozó, ezzel ellentétes, közigazgatási eljárás során irányadó, a KK 34. számú kollégiumi állásfoglalásban kifejtettek szerinti jogértelmezését. Utalt rá, a hivatkozott kollégiumi állásfoglalás alkalmazhatóságát a Legfelsőbb Bíróság a 6/2010.(XI.25.) K.J.E. határozatával 2010. november 25-étől kezdődően kizárta, figyelemmel az időközben bekövetkezett jogszabályi változásokra és az ítélkezési gyakorlat alakulására. Hangsúlyozta azt is, az említett kollégiumi állásfoglalás egyébként is csak a Pp. XX. fejezetében szabályozott közigazgatási perekben volt irányadó.

A kifejtettekre figyelemmel az ítélőtábla rögzítette, az elsőfokú bírósági eljárás tárgyát az alperes 2011. október 3-i közgyűlésén hozott 16., 18., 19. és 20. sorszámú határozatok felülvizsgálata képezte, a 2011. október 27-én érkezett kereseti kérelemben megjelölt jogszabálysértésekre alapítottnak. A felülvizsgálat csupán az Szt., más jogszabály, az alapszabály előírásainak megsértésére korlátozódhatott. Célszerűségi, gazdasági, hatékonysági szempontok nem érvényesülhettek.

A másodfokú bíróság szükségesnek tartotta annak rögzítését is, hogy a peres felek a 19. sorszámú közgyűlési határozat részbeni, illetve a 20. sorszámú határozat teljes egészében történt hatályon kívül helyezését fellebbezéssel nem támadták. E részben az elsőfokú bíróság ítélete jogerőre emelkedett.

A másodfokú eljárás tárgyát képező 16. sorszámú határozattal kapcsolatosan az ítélőtábla kifejtette, hogy helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy sem az Szt., sem az alperes alapszabálya nem tartalmaz rendelkezést arról, hogy az igazgatóság, illetve a felügyelő bizottság tagjainak visszahívására csak indokolt határozattal kerülhet sor. Erre alapítottnak ezért az említett közgyűlési határozat nem jogellenes.

A 18. sorszámú, az igazgatóság és a felügyelő bizottság tagjainak megválasztásáról, valamint a 19. sorszámú határozatnak további egy igazgatósági tag megválasztásáról szóló döntéssel szembeni keresetet akként értelmezte, hogy az a tisztségviselők megválasztásának részét képező jelölési eljárás szabálytalansága miatt került előterjesztésre. A másodfokú bíróság megállapította, hogy bár a közgyűlés külön számmal nem jelölte, de a jelölés tárgyában is határozatokat hozott. A Pp. 3. § /2/ bekezdése

alkalmazásával, a felperesek keresetét tartalma szerint értelmezve, ezért e határozatokat is megtámadottnak tekintette. Érdemben vizsgálva a felpereseknek a jelölési eljárással kapcsolatos kifogásait, rámutatott, az Szt. 25. § /1/ bekezdése a jelölés tekintetében többségi döntéshozatalt ír elő. A jegyzőkönyvben rögzített adatok alapján úgy ítélte meg, a felperesek kétséget kizáróan nem tudták bizonyítani, hogy az általuk név szerint megnevezett jelöltek a jelöléshez szükséges szavazattal nem rendelkeztek. Utalt arra, a felperesek maguk is elismerték, a közgyűlésről többen eltávoztak. A másodfokú bíróság az általuk felajánlott bizonyítás, a közgyűlésről készült hangfelvétel alapján sem tartotta megállapíthatónak utóbb a sérelmesnek tartott jelölések alatti közgyűlési létszámot. A felperesek e tekintetben tett állításait feltételezésnek tartotta, bizonyítottság hiányában a jelöléről szóló határozatok jogszabálysértő, illetve alapszabállyal ellentétes, szavazattöbbség nélküli meghozatalát megállapítani nem tudta.

A titkos szavazással kapcsolatosan előadottakat, miszerint a szavazó lapokat a szavazókártyák alapján, nem pedig, a jelenléti ív szerinti azonosítással osztották ki, és emiatt nem tartották kizártnak, hogy néhányan többször is leadták a szavazatukat, ugyancsak nem találta bizonyítottnak. Rámutatott, sem az Szt., sem más jogszabály, sem az alapszabály nem tartalmaz rendelkezéseket a titkos szavazás lefolytatására, a szavazó lapok kiosztásának módjára nézve. Nem látott ezért okot sem a 18. sorszámú határozat, sem a 19. sorszámú határozatnak a további egy igazgatósági tag megválasztására vonatkozó részének hatályon kívül helyezésére.

Kifejtette azt is, az alapszabály II/2. és II/3. pontjában foglaltakra tekintettel, a közgyűlésen részt vevő tagoknak tudniuk kellett, hogy az új tisztségviselők megválasztásának időtartama öt év. Nem látott alapot ezért hatályon kívül helyezésre az említett két határozat tekintetében az okból sem, hogy erről a közgyűlés levezető elnöke külön tájékoztatást nem adott a határozathozatal előtt.

Az ítélőtábla az iratokhoz becsatolt közgyűlési meghívó alapján megállapította azt is, hogy az ítéleti tényállás helytállóan tartalmazza a közgyűlés napirendi pontjait, továbbá, hogy az alperes tagjai a rendkívüli közgyűlést összehívó személyek levelét, az általuk javasolt napirendi pontok feltüntetésével, megkapták. Ezt látta igazolva a 13/A. szám alatt becsatolt, az igazgatóság által 2011. augusztus 9-én írt, a tagoknak címzett levéllel, valamint az egyik ügyvezető igazgató 58/A. szám alatt mellékelte, 2011. augusztus 10-i levelével. A javasolt napirendi pontok ismerete miatt, az ítélőtábla, az elsőfokú bírósággal azonosan megfelelőnek tartotta a közgyűlési meghívó tartalmát, amely utalva a rendkívüli közgyűlést kezdeményezők által javasolt napirendi

pontokra, azok megismétlése nélkül, jelölte azok megtárgyalását.

A másodfokú bíróság szerint az elsőfokú bíróság nem tévedett abban sem, hogy olyan jogkérdésekben kellett döntenie, amelyek elbírálásához a szükséges adatok rendelkezésre álltak, további bizonyítás lefolytatása szükségtelen volt.

Az I.r. felperes a felülvizsgálati kérelmében a jogerős ítélet hatályon kívül helyezését és az eljárt bíróság új eljárásra, új határozat hozatalra utasítását kérte elsődlegesen. Másodlagosan a jogerős ítélet hatályon kívül helyezése, az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása és a keresetének megfelelő döntés meghozatala iránt terjesztett elő kérelmet.

Előadta, a jogerős ítélet sérti a Pp.49.§ /3/ bekezdését, mert az alperes, mint jogi személy nevében a jogi képviseletre olyan személy adta a meghatalmazást dr. H G ügyvéd részére, akinek munkaviszonya megszűnt, az alperes képviseletére nem volt jogosult. Sérelmezte, hogy dr. H G ügyvéd jelenlétében az ügyvédjelöltje is nyilatkozott a tárgyaláson, mely szabálytalan. Az I.r. felperes hivatkozott a Pp.66.§ /2/ bekezdésének megsértésére is, mivel az elsőfokú bíróság jogszabály kizáró rendelkezése ellenére módot adott arra, hogy az alperes nevében egy-egy perbeli cselekménynél több jogi képviselő is eljárjon.

A Pp.54.§ /1/ bekezdésének megsértését azért állította, mert álláspontja szerint, az alperes oldalán a nagy számú beavatkozásnak nem volt helye. A beavatkozók a felperesek igényérvényesítését kívánták megnehezíteni, s nem igazolták azt sem, hogy mivel tudnák az alperes pernyertességét elősegíteni.

Az I.r. felperes sérelmezte azt is - utalva a Pp.2.§ /1/ bekezdésében, a Pp. 3. §-ában, illetve a, 8.§-ában írtakra - hogy a tárgyalási időköz lezárásával az elsőfokú bíróság akadályozta a felpereseket az eljárási jogaik gyakorlásában. Az első tárgyalás előtt az alperesek több előkészítő iratát nem kapták kézhez. A második tárgyalás előtt benyújtott irataikat az I.r. felperesi jogi képviselő csak a tárgyaláson ismerhette meg. Azok tartalmát az I.r. felperes személyesen nem tanulmányozhatta, sőt azokat a jogi képviselő nélkül eljárt pertársai kézhez sem kapták. A II.r. felperes a tárgyaláson való megjelenése hiányában azokat nem is ismerhette meg.

Az I.r. felperes szerint a jogerős ítélet sérti az Szt. 18.§ /1/ és /2/ bekezdésében foglaltakat, illetve a Pp.146.§ /1/ bekezdésében írtakat is, mivel az arra nyitva álló határidőben előterjesztett, utóbb módosított keresetét az eljárt bíróságok teljes terjedelemben nem bírálták el. Vitatta, hogy a keresetet jogi képviselő nélkül előterjesztő felperesek nem voltak jogosultak - hiánypótlási

felhívásra - jogi képviselőjük útján az eredetileg benyújtott keresetüket kiterjeszteni. E körben hivatkozott a közigazgatási perekben kialakult joggyakorlatra.

Az I.r. felperes tévesnek tartotta az eljáró bíróságok által megállapított tényállást a közgyűlési meghívó napirendi pontjai tekintetében, és jogszabálysértőnek, hogy nem észlelték, olyan határozatok meghozatalára került sor a perbeli közgyűlésen, amelyek tárgya nem volt a meghívóban feltüntetve. A közgyűlés összehívása szabályszerűségének vizsgálatára indokoltnak tartotta további bizonyítási eljárás lefolytatását. Kifejtette azt is, hogy a jogerős ítélettel az alperes működése jogellenessé vált, mert annak következtében nem rendelkezik igazgatósági elnökkel.

Sérelmezte, hogy az általa a másodfokú eljárásban csatolt dokumentumokat a másodfokú bíróság nem vizsgálta, holott „az alperes részéről csatolt iratokban lehetséges, hogy nem az van, ami a közgyűlésen elhangzott”. Állította, ez nem lett volna mellőzhető, mert az elsőfokú eljárásban, kérése ellenére, a közgyűlésről készült hangfelvételt a bíróság nem hallgatta meg.

Az alperes nevében eljárva dr. H G ügyvéd a jogerős ítélet hatályban fenntartását indítványozta. Vitatta az I.r. felperes által megjelölt jogszabálysértéseket.

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta, a Pp. 275.§ /2/ bekezdése alapján, és azt a felhozott okokból, figyelemmel arra, hogy a Pp. 275. § /3/ bekezdése értelmében az ügy érdemi elbírálására ki nem ható eljárási szabálysértések a felülvizsgálati eljárás tárgyát nem képezhetik, nem találta jogszabálysértőnek.

A Kúria az alperes nevében eljáró dr. H G meghatalmazásának érvényessége és hatályossága tekintetében az eljáró bíróságokkal azonos jogi álláspont miatt, nem tudta megállapítani a Pp. 49. § /3/ bekezdésében foglaltak megsértését. Egyetértett azzal, hogy cégjegyzésre jogosultnak a cégjegyzékbe bejegyzett személyt kell tekinteni, és e személynek a cégjegyzési joga harmadik személyekkel - így a bírósággal szemben - joghatályosan nem korlátozható a Ctv.8.§ /4/ bekezdése értelmében.

Maradéktalanul osztotta a Kúria a másodfokú bíróság álláspontját a tekintetben is, hogy dr. H G részére adott ügyvédi meghatalmazást aláíró egyik személy munkaviszonyának megszüntetéséről döntő nem jogerős bírósági ítélet a meghatalmazás jogszerűségét nem érinti. Az pedig, hogy dr. H G jelenlétében ügyvédjelöltje is szót kapott a tárgyaláson, az ügy érdemére kiható eljárási szabálysértésként nem értékelhető.

A Kúria nem észlelte a Pp.66. § /2/ bekezdésének megsértését sem.

Nem volt ugyanis akadálya annak, hogy az alperes nevében több jogi képviselő járjon el. Nem vitásan egy-egy perbeli cselekménynél csak egyikük volt jogosult a jogi képviseletre. A jelen jogvita során azonban az alperes cégjegyzékbe bejegyzett képviselői között érdekellentét volt. A különböző érdekeket képviselő cégjegyzésre jogosultak által meghatalmazott jogi képviselők ugyanazon jogkérdések tekintetében ellentétes nyilatkozatokat tettek. Az eljáró bíróságok ezért nem követtek el eljárási szabálysértést amiatt, hogy a tárgyalásokon módot adtak az alperes nevében meghatalmazott mindkét jogi képviselőnek az eljárásra és az általuk előadottakat akként bírálták el, mintha a félnek a nyilatkozatai vagy cselekményei lennének eltérőek.

Nem tévedtek abban sem az eljáró bíróságok, hogy a beavatkozók a dr. H G ügyvéd által képviselt alperesi álláspont sikerességéhez fűződő jogi érdeküket igazolták azzal, hogy az alperes tagjaiként, az Szt.18. § /3/ bekezdése értelmében a közgyűlési határozat felülvizsgálata iránti perben hozott döntés a perben állásuk nélkül is rájuk kiterjed. Szemben a felülvizsgálati kérelemben írtakkal, amikor a bíróság a beavatkozás megengedéséről dönt, nem kell vizsgálnia és arra nincs is lehetősége, hogy a beavatkozók milyen tényekkel, jogi hivatkozásokkal tudják az általuk támogatott fél pernyertességét elősegíteni. Joggal való visszaélésként nem értékelhető, hogy a nagy létszámú tagsággal rendelkező alperes tagjai közül többen a perbe beavatkozni kívántak.

A peres iratokból megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság elnöke az ügy elintézésre soron kívüliséget rendelt el. Az I.r. felperes jogi képviselője 2012. január 2-án, pertársai 2011. december 23-án a 2012. január 9-i, tárgyalásra szóló idézést, az addig benyújtott alperesi előkészítő iratokkal együtt átvették. A 2011. december 27. és 2012. január 3. között érkezett iratok felperesek részére történő megküldésére 2012. január 4-én sor került, míg a január 5-én és 6-án érkezett beadványokat a bíróság 2012. január 6-án szintén kiadni rendelte a felpereseknek. Az említett iratok felperesek általi átvételére, nem vitásan, részben a tárgyalás napján, illetve 2012. január 11-én és 12-én került sor azzal, hogy azok tartalmát a bíróság az első tárgyaláson ismertette. E tárgyaláson a felek előtt is ismert volt az ügy soronkívüliségének elrendelése. A tárgyalási jegyzőkönyvből az is megállapítható, hogy a feleknek nem volt észrevételük a közeli tárgyalási határnap kitűzésével kapcsolatosan. A 2012. január 13-ára kitűzött tárgyalás előtt két nappal, az alperes nevében dr. G B ügyvéd felperesi keresetnek való helyt adásra vonatkozó nyilatkozatát, a tárgyalás előtt egy nappal az alperes nevében dr. H G ügyvédnek a szabályszerű meghatalmazására vonatkozó előadását, a módosított keresettel szembeni érvelését, a végrehajtás felfüggesztésének megszüntetésére, illetve ideiglenes intézkedés elrendelésére nézve tett indítványát a bíróság - idő hiányában - valóban nem tudta a

felpereseknek megküldeni. Ezeket az iratokat azonban a tárgyaláson megjelentek részére kézbesítette, az abban foglaltakat ismertetéssel, a tárgyalás anyagává tette. A Pp. 3. § /4/ bekezdésében írtak alapján az elsőfokú bíróság nem volt elzárva attól, hogy a bizonyítási eljárást lezárja, az I.r. felperes által korábban tett bizonyítási indítványoknak helyt adást mellőzze. A becsatolt és rendelkezésre álló iratok alapján, a perbe vitt és eldöntendő jogkérdésre tekintettel, éppen a Pp. 2. § /1/ bekezdésének megvalósulása érdekében járt el, amikor újabb tárgyalás kitűzése helyett, érdemi határozatot hozva a pert befejezte. Az I.r. felperes a perbeli jogait jogi képviselője útján gyakorolta, így lényeges eljárási szabálysértésként megalapozottan nem hivatkozhat arra, hogy ő személyesen az alperesi beadványokat nem ismerhette meg. A II.r. felperes a második tárgyalás elmulasztása miatt nem szerzett tudomást az e tárgyaláson kézbesített iratok tartalmáról. Ezt azonban - amint arra a jogerős ítélet indokolása is utal - utóbb nem sérelmezte, így e körülmény, I.r. felperes által történt felhívása, figyelemmel a Pp. 136/B. § /1/ és /2/ bekezdésében foglaltakra is, nem ad alapot a megelőző bírósági eljárás megismétlésének elrendelésére.

A Kúria az Szt. 18.§ /1/ és /2/ bekezdésének, illetve a Pp. 146.§ /1/ bekezdésének megsértését sem tudta megállapítani. Amint azt a korábban hozott, Gfv.X.30.089/2006/5. számú ítéletében a Legfelsőbb bíróság kifejtette, a keresetváltoztatásra irányadó eljárási jogi szabályok csakis az anyagi jogi jogszabályokban írtakkal együttesen, azok korlátai között érvényesülhetnek. Ha az anyagi jogi jogszabály a per megindítására jogvesztő határidőn belül ad csak lehetőséget, e határidő leteltét követően addig nem érvényesített igény előterjesztésére - az eredetileg benyújtott kereset módosításával - nincs jogi lehetőség. A felülvizsgálati kérelemben megjelölt, a Pp-nek a közigazgatási eljárásokra vonatkozó rendelkezései nem irányadók, hiszen jelen eljárás nem közigazgatási eljárás.

A felperesek az eredeti keresetükben egyértelműen megjelölték, hogy mely közgyűlési határozatok hatályon kívül helyezését kérik. Beadványuk utolsó oldalán, tévesen, a 20. sorszámú közgyűlési határozat helyett, a megelőzően már általuk tárgyalta 19. sorszámú közgyűlési határozatot tüntették fel. A felsorolt érvekből azonban megállapítható, hogy ez téves számelírás volt. Az elsőfokú bíróság ennek az ellenmondásnak a kiküszöbölésére és a keresettel érintett közgyűlésre vonatkozó iratok becsatolására rendelt el hiánypótlást. Alappal ezért az I.r. felperes nem hivatkozhat arra, hogy a hiánypótlásra előterjesztett, megváltoztatott, kiegészített keresetét úgy kell tekinteni, mint amit a jogszabályban előírt határidőben nyújtott be. A Kúria úgy ítélte a rendelkezésre álló iratok alapján, hogy az eljáró bíróságok helytállóan, az eredeti keresetlevélben foglaltakat, az abban felhozott érveket bírálták

el, további jogkérdéssel foglalkozniuk nem kellett.

A tényállás megállapítására a Pp.206.§ /1/ bekezdésének megfelelően, a felek által rendelkezésre bocsátott bizonyítékok okszerű mérlegelésével, az iratokban foglaltakkal alátámasztottan került sor. A jogerős ítéletben hivatkozott levelekből, de a közgyűlési jegyzőkönyvben rögzített, dr. M-né dr. K J igazgatósági tag által elmondottakból is kitűnik, az alperes tagjai a rendkívüli közgyűlés összehívásának indítványozása során megjelölt napirendi pontokat ismerték, azokról írásbeli tájékoztatást kaptak és a közgyűlési meghívó 3. napirendi pontja ténylegesen azokra utal. Téves ezért az I.r. felperes arra való hivatkozása, hogy a perbeli közgyűlésen olyan kérdésekről döntöttek a jelenlévők, amelyek a közgyűlési meghívóban nem szerepeltek. Az eredetileg benyújtott és az eljárás során elbírálható keresetet tartalmazó keresetlevélben a felperesek a közgyűlés összehívásának jogellenességére nem hivatkoztak. Ezért ezzel a Kúria érdemben a korábban kifejtettekre tekintettel nem foglalkozhatott. A Kúria rámutat arra is, hogy az igazgatóság elnökének megválasztásáról szóló, illetve a korábbi igazgatósági elnök tisztségéből visszavonásáról szóló határozat hatályon kívül helyezése iránti keresettel kapcsolatos jogerős ítéleti döntés következtében előállt, alapszabállyal ellentétes helyzet kiküszöbölése az alperes feladata. Az alapszabályának megfelelő működés érdekében, az igazgatóság elnökének megválasztása végett a szükséges intézkedéseket ő köteles megtenni.

A másodfokú eljárásban csatolt dokumentumok nem megfelelő értékelésével kapcsolatban a Kúria szükségesnek tartja rögzíteni az I.r. felperes felülvizsgálati kérelmében is csak „lehetséges”-nek tekinti, hogy az általa csatolt iratok ellentétes tartalmúak az alperes által mellékelte jegyzőkönyvvel. Az I.r. felperesnek pontosan ki kellett volna mutatnia, hogy az utóbbi közgyűlési jegyzőkönyv tartalmában miért nem felel meg a közgyűlésen elhangzottaknak, ezen állítólagos eltéréseknek, melyek a jogkövetkezményei. Erre vonatkozó tényállítás hiányában súlyos eljárási szabálysértésként nem értékelhető, hogy a másodfokú bíróság a közgyűlésről készült hangfelvételt nem hallgatta meg.

A Kúria a kifejtett indokokkal, a lényeges eljárási és anyagi jogi jogszabálysértés nélkül hozott jogerős ítéletet a Pp.275.§ /3/ bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az I.r. felperes az eredménytelen felülvizsgálati kérelme miatt köteles az alperes jogi képviselőjének munkadíjából álló perköltséget megfizetni a Pp. 270.§ /1/ bekezdése folytán alkalmazandó Pp. 78.§ /1/ bekezdése szerint. Az ügyvédi munkadíj mértékét a Kúria általános forgalmi adóval növelt összegben határozta meg a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003 /VIII.22.) IM rendelet 3.§ /3/, /5/ bekezdése és 4/A.§ /1/ bekezdése alapján.

Budapest, 2013. július 11.

*Dr. Vezekényi Ursula sk. a tanács elnöke, Dr. Pethőné dr. Kovács
Ágnes sk. előadó-bíró, Dr. Csőke Andrea sk. bíró*